

ระเบียบวิธีการวิจัย

แบบแผนการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลปะลู่ อำเภอสู่โขงป่าติ จังหวัดนราธิวาส เป็นการศึกษาแบบสำรวจเชิงพรรณนา (descriptive survey design research) โดยศึกษาเฉพาะประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปะลู่ ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2543 เท่านั้น บทนี้จะกล่าวถึงหน่วยในการวิเคราะห์ ประชากร วิธีการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

หน่วยในการวิเคราะห์

หน่วยในการวิเคราะห์เป็นระดับบุคคล ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปะลู่ อำเภอสู่โขงป่าติ จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2543

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปะลู่ ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปะลู่ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2543 จำนวน 6,704 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยประชาชนที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปะลู่ จำนวน 378 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการหากกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1973 : 727-729

อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปริคาบวิสุทธิ, 2531 : 7) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทนขนาดของประชากร

e แทนความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{6,704}{1 + 6,704 (.05)^2}$$

$$= 378$$

2. หากกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหน่วยเลือกตั้งจากจำนวน 6 หน่วยเลือกตั้งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปะดิว จำนวน 6,704 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (systematic sampling) และผู้วิจัยหากกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหน่วยเลือกตั้งโดยการแบ่งชั้น (proportional stratified sampling) ตามสัดส่วนของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งกับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531 : 81) โดยใช้สูตร

$$\frac{n}{N} = \frac{n_1}{N_1} = \frac{n_2}{N_2} = \frac{n_3}{N_3} = \dots = \frac{n_i}{N_i}$$

เมื่อ n แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทนจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด

N_i แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ i ($i = 1, 2, 3, \dots, i$)

N_j แทนประชากรของกลุ่มที่ j ($j = 1, 2, 3, \dots, j$)

$$\text{และ } n = n_1 + n_2 + n_3 + \dots + n_i$$

$$N = N_1 + N_2 + N_3 + \dots + N_j$$

วิธีคิดเพื่อหาสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละหน่วยเลือกตั้งเป็นอัตราส่วนดังนี้

$$\frac{n}{N} = \frac{378}{6,704}$$

$$= .056$$

หน่วยโรงเรียนบ้านโคกตา	1,023 x .056	= เลือกศึกษา 57 คน
หน่วยสมาคมจีนเหมียนซัวซีเซ	1,195 x .056	= เลือกศึกษา 67 คน
หน่วยหอประชุมโรงเรียนมัธยมสุโขทัย	1,146 x .056	= เลือกศึกษา 64 คน
หน่วยโรงเรียนอิสลามบำรุง	930 x .056	= เลือกศึกษา 52 คน
หน่วยสมาคมชาวสุโขทัย	1,122 x .056	= เลือกศึกษา 63 คน
หน่วยอาคารศาลากลาง มัสยิดต้นไม้สูง	1,288 x .056	= เลือกศึกษา 72 คน

จากวิธีคิดข้างต้น จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรที่เหมาะสมสำหรับใช้

ในการศึกษา จำนวน 375 คน ตามต้องการ ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง

หน่วยเลือกตั้ง	จำนวนประชากรในแต่ละหน่วย (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	1,023	57
2	1,195	67
3	1,146	64
4	930	52
5	1,122	63
6	1,288	72
รวม	6,704	375

ในแต่ละหน่วย มีวิธีการเลือกตัวอย่าง ดังนี้

1) ตรวจสอบรายชื่อผู้ไปใช้สิทธิจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แล้วแบ่งเป็นกลุ่มเท่า ๆ กัน ตามสัดส่วนการไปใช้สิทธิเลือกตั้งในครั้งหลังสุดร้อยละ 49.69 ซึ่งผู้วิจัยแบ่งเป็นร้อยละ 50 เท่ากันทั้ง 2 กลุ่ม ที่ไปและไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แล้วแบ่งครั้งขนาดตัวอย่างในแต่ละหน่วยเลือกตั้ง

2) ดำเนินการสุ่มตัวอย่างเป็นระบบตามช่วงชั้นของสัดส่วนประชากรกับตัวอย่างในแต่ละหน่วยเลือกตั้ง ซึ่งแยกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง กับผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างละเท่ากันแล้วสุ่มตัวอย่างออกมามีเป็นระบบทั้ง 2 กลุ่ม และดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ แต่หากไปแล้วไม่พบก็จะเลื่อนกลุ่มตัวอย่างลำดับถัดขึ้นไป และหากไม่พบอีกก็จะนำตัวอย่างลำดับถัดลงมาแทน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านคุณลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของประชากร ประกอบด้วย อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ การเป็นสมาชิกกลุ่ม ความรู้ทางการเมือง การปกครองท้องถิ่น

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านความสัมพันธ์เชิงประมุขมิของประชากร ได้แก่ การเป็นเครือญาติ และการเคยอยู่ร่วมสถาบันหรือสำนักเดียวกันกับผู้สมัคร

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชากร โดยเฉพาะการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปะดู่

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชากร โดยเฉพาะการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และแนวทางแก้ไขปัญหาโดยให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงนายกเทศมนตรีตำบลปะดูร์ เพื่อขออนุญาตเข้าไปเก็บข้อมูลในพื้นที่เทศบาลตำบลปะดูร์

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยจัดการอบรมนักวิจัยผู้ช่วย จำนวน 3 คน ซึ่งคัดจากผู้ที่มีความชำนาญพื้นที่และรู้จักในประชากรในเขตเทศบาลเป็นอย่างดี และอธิบายให้นักวิจัยผู้ช่วยได้ทราบถึงประเด็นดังนี้

1) วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

2) คำถามและวัตถุประสงค์ของคำถามแต่ละข้อ โดยถูกต้องและดีที่สุด เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาได้ในกรณีผู้ตอบแบบสอบถามไม่เข้าใจคำถาม

3) เทคนิคในการถามคำถามและเน้นการวางตัวให้เป็นกลาง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามใช้วิจารณญาณของตนเองมากที่สุด

ขั้นที่ 3 นักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยแบ่งหน้าที่สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลปะดูร์ ตามหน่วยหน่วยเลือกตั้งต่าง ๆ

ขั้นที่ 4 เมื่อได้แบบสอบถามมาแล้วผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลรวมทั้งตรวจสอบจำนวนของแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ที่จะใช้ในการวิเคราะห์

2. ส่วนที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยเก็บข้อมูลหลังจากที่ได้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณแล้ว โดยสัมภาษณ์ในระดับลึกกับบุคคลผู้ที่เป็นผู้บริหารงานเทศบาลรวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานเทศบาล จำนวน 8 คน ซึ่งประกอบด้วย อดีตผู้บริหารเทศบาล 1 คน ข้าราชการส่วนภูมิภาค 1 คน อดีตปลัดสุขาภิบาล 1 คน นายกเทศมนตรีคนปัจจุบัน 1 คน ผู้ไปและไม่ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง กลุ่มละ 2 คน โดยกำหนดหัวข้อในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยเฉพาะการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ปัญหาและอุปสรรคการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ความสัมพันธ์เชิงปฐมภูมิ เช่น การเป็นเครือญาติ การเคยอยู่ร่วมในสถาบันหรือสำนักเดียวกัน เหตุผลที่ไปและไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในครั้งนี้ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตีความเพื่อสรุปผลการวิจัยร่วมกับข้อมูลเชิงปริมาณต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS' (statistical package for social science)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลและพิสูจน์สมมติฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าไคสแควร์